

Labās prakses ceļvedis

Erasmus+ mobilitāte uz National Economic College (Brašova, Rumānija)

2025.gada 24. līdz 28. novembris

Aldars Šagžijevs – projektu koordinators

Projektu koordinators Aldara Šagžijeva labās prakses piemērs – Erasmus+ mobilitāte uz NATIONAL ECONOMIC COLLEGE, Brašovā, Rumānijā

Devos uz ekonomikas koledžu kā mūzikas skolas pārstāvis, sākotnēji bez skaidras izpratnes, kā tieši šī pieredze noderēs manas skolas darba uzlabošanai. Tomēr ieguvumi būtiski pārsniedza cerēto.

Kultūras pieredze un cilvēciskā saskarsme

Rumāņu kultūra atklājās kā atvērta un sirsnīga. Audzēkņi bija pieklājīgi un ieinteresēti – kāds zēns pēc nodarbības digitālajā tāfelē pat uzzīmēja Latvijas karogu un uzrakstīja atvadu vārdus latviski. Šī attieksme veidoja pozitīvu vidi un padziļināja sajūtu par savstarpēju cieņu un ieinteresētību.

Mācību stundas – struktūra un saturs

Vērotās nodarbības bija ļoti dažādas, taču līdzīgas kvalitātē. Viena bija perfekti strukturēta – teorijas skaidrojums, individuālie un grupu darbi, pašrefleksija. Cita – angļu valodas stunda – balstījās uz skolēnu prezentācijām par Rumānijas kultūru, vēsturi, arhitektūru un mūziku. Šī bija izcila starpdisciplināritātes, kultūras apzināšanās un skolēnu autonomijas ilustrācija.

Demokrātijas izpratne un organizācijas kultūra

Demokrātiskā vide bija manāma skolēnu pašpārvaldē, vadības atvērtībā un skolotāju neformālajā sadarbībā. Direktora kabineta durvis bija vaļā, komunikācija – brīva, un projektu idejas dzima nevis hierarhiski, bet kolektīvās sarunās. Tomēr jūtama bija arī Austrumeiropai raksturīgā lēmumu top-down pieeja – izglītības politikas norādes netiek skaidrotas, tikai paziņotas. Šis aspekts raisīja pārdomas arī par situāciju Latvijā.

Iekļaušana un daudzveidība

Skolā mācās dažādu tautību audzēkņi – rumāņi, ungāri, romi, ukraiņi. Integrācija, īpaši ukraiņu skolēnu vidū, ir izaicinoša, bet skolotāju un vadības mērķtiecīgais darbs veido apzināti iekļaujošu

kultūru. Mācīšanās grūtību un uzvedības problēmu risināšana bija mazāk apskatīta, taču redzams, ka skolā valda iejūtība un izpratne.

Digitalizācija un zaļais kurss

Skola ir augsti digitalizēta – klasēs ir moderns aprīkojums, visi mācību materiāli digitāli. Digitalizācija ir kļuvusi par normu, nevis inovāciju. Savukārt zaļā kursa aspekti netika īpaši uzsvērti – iespējams, klimatisko un ekonomisko īpatnību dēļ. Šis varētu kļūt par turpmākā projekta fokusu.

Secinājums – vērtība ārpus satura

Lai arī mobilitāte sākas bez konkrētiem saturiskiem mērķiem, tā izvērtās par vienu no vērtīgākajām pieredzēm. Tika gūts plašs ieskats ne tikai pedagoģiskajā praksē, bet arī skolas kā organizācijas kultūrā, iekšējā komunikācijā un stratēģiskajā plānošanā. Šī pieredze stiprinājusi pārliecību, ka nākamā sadarbības projekta fokuss jāvirza uz organizācijas kultūras izpēti un uzlabojumiem, lai skolas kļūtu noturīgākas un atvērtākas mūsdienu sabiedrības izaicinājumiem.

Kopābūšana kā mobilitātes pievienotā vērtība un atbalsts skolas internacionalizācijai

Šī mobilitāte man lika saprast, ka starptautiska pieredze nav tikai par novērojumiem vai profesionālām atziņām, bet arī par kopābūšanas kvalitāti. Tieši tas, kā mēs kā komanda šo braucienu piedzīvojām, būtiski palielināja šīs mobilitātes ietekmi uz mūsu skolas iekšējo vidi un nākotnes potenciālu.

WhatsApp sarunu grupa pēc brauciena kļuva par emocionālu apliecinājumu tam, ka šī mobilitāte veidoja ciešākas saites starp dalībniekiem. Šeit daži izteikumi no kolēģiem:

“Mīļie! Lai Jums miers un drošs mājupceļš! Jūs esat burvīgi! Paldies par šo brīnišķo braucienu!”

“Liels paldies Tev par šo ceļojumu, bija patīess prieks piedzīvot skaistu kopābūšanu! Bija patiesi skaisti! Paldies visiem!☀”

“Es arī vēlos pateikt paldies par iespēju būt ar jums visiem šajā komandējumā!”

“Jūs padarījāt šo braucienu patiesi gaišu, sirsnīgu un ļoti patīkamu. Bija tik viegli būt jūsu sabiedrībā — sarunāties, pasmieties, dalīties iespaidos un vienkārši būt kopā.”

“Sirsnīgs paldies visiem par ceļojumu un kopā būšanu, pat nedaudz skumji, ka brauciens beidzies!!!”

“Esmu ‘piesūkusies’ baudas, prieka, pieredzes utt. Paldies mūsu projekta rakstītājam!!”

Šie komentāri atspoguļo emocionālo inteliģenci, savstarpējo uzticēšanos un atbalstu – vērtības, kas veido skolas organizācijas kultūras kodolu. Tie ir arī pierādījums tam, ka internacionalizācija veicina ne tikai profesionālo, bet arī personisko izaugsmi, palīdzot veidot empātisku, iekļaujošu un starptautiski atvērtu skolas vidi.

Šāda emocionāla saikne un pozitīva kopābūšanas pieredze veicina motivāciju dalīties gūtajā ar kolēģiem, stiprina komandas garu un ir būtiska skolas stratēģiskās attīstības daļa, īpaši īstenojot Erasmus+ prioritātes – iekļaušanu, pilsoniskumu, kultūras izpratni un organizācijas transformāciju mūsdienu izaicinājumu kontekstā.

Harijs Krūskops – ģitārspēles pedagogs

Novērojumi mācību procesā

Pēc iepazīšanās ar vadību piedalījāties angļu valodas, psiholoģijas, vēstures un citās stundās.

Klases bija aprīkotas ar divām digitālajām tāfelēm. Skolēni un pedagogi stundās komunicēja angļu valodā, kā arī skolēni katrs prezentēja dažus teikumus par Brašovas vēsturi.

Starpkultūru pieredze un sadarbība

Kultūras ziņā Rumānija ir pilnīgi citādāka. Viņiem vēl ir sava valūta, kā arī ir par valodas saglabāšanu, jo tieši Brašovā ir 3 kultūras/valodas - Rumāņi, Vācieši un Ungāri, līdz ar to viņu kultūrā redz lielu miksu.

Atrast ko kopīgu starp mūsu skolu un viņu skolu man, personīgi, bija grūti. Viena lieta, kas, varbūt mūs saista ir tas, ka paralēli parastajām mācībām ir arī profesionālie priekšmeti, šajā gadījumā pavārmāksla. Pavadot laiku stundās novēroju, ka mācības klasē varētu būt tādas pašas, kā parastā skolā Latvijā.

Iekļaušana un līdzdalība

Uzdevām jautājumu, kā viņi uzņem citas tautības iedzīvotājus, precīzāk romu tautības cilvēkus skolā un atbildēja, ka ir atvērti tam, kā arī esot daži spilgti piemēri. Liela daļa audzēkņu brauc no tuvējiem ciemiem uz skolu. Skolas vadība ir saprotoši un pretimnākoši.

Skolas organizācijas kultūra un iekšējā sadarbība

Vadība un skolotāji savā starpā komunicē, sanāksmes nenovēroju. Cik sapratu, skolā direktore ir tikko stājusies amatā, bet iepriekš vairāk, kā dekādi esot tur strādājusi kā skolotāja, līdz ar to pieņemu, ka iegūt jaunas pazīņas darbā nebija vajadzīgs. Skolas vadība ir laipna un komunikabla.

Kopumā patika novērot, kā risinās skolas dzīve un vadības darbs ārpus Latvijas. Ilgi domāju, kā mūzika un pavārmāksla miksējas un ko no šī visa es varētu iegūt un nonācu pie secinājuma, ka kulinārija, līdzīgi, kā mūzika un citas radošas nozares ir māksla. Vienmēr esmu atbalstījis skolas ar profesionālo novirzienu. Pats esmu absolvējis Rīgas Tautas daiļamatu pamatskolu, kurā apguvu visus rokdarbus, kā arī pavārmākslu un tas manā dzīvē ir devis ļoti daudz. Gatavojot ēst bieži vien fonā skan mūzika, līdz ar to process notiek ritmā.

Ļoti novērtēju arī kompāniju, ar kuru man bija tas gods doties šajā ceļojumā. Neaizmirstama pieredze, kā arī tuvāk iepazīti kolēģi.

Lāsma Valdmane – direktora vietniece mācību darbā

Ievads

Mobilitāte norisinājās 2025. gada 24.–28. novembrī Rumānijā, Brašovā, skolā Colegiul National Economic „Andrei Barseanu”, vienā no reģiona vecākajām un zināmākajām ekonomiskā profila izglītības iestādēm, kas piedāvā programmas ekonomikā, tirdzniecībā, tūrisma un viesmīlības nozarēs, kā arī gastronomijā. Brauciena laikā es piedalījos mobilitātē kā direktora vietniece mācību darbā, pārstāvēt skolas vadību un mācību procesu koordinēšanu.

Pirms mobilitātes mani interesēja:

iepazīt citu valstu profesionālās un vispārējās izglītības mācību metodes;

izzināt skolu vadības un organizācijas modeli;

saprast starpkultūru atšķirības un iekļaujošās izglītības pieejas;

iegūt idejas, ko varētu integrēt mūsu skolā, īpaši digitalizācijas un metodiskā darba jomā.

Novērojumi mācību procesā

Vēroju kulinārijas, angļu valodas un psiholoģijas stundas. Kulinārijas nodarbībā varēja novērot lieliskas sadarbības prasmes, grupu darbu, kur jāprot komunicēt un nonākt pie kopīga galaprodukta. Manuprāt, lieliska iespēja teorētiskās zināšanas pielietot praksē, kur jauniešiem ir iespēja kopīgi diskutēt un degustēt pagatavoto. Šī pieredze iemāca plānot budžetu un pārtikas iepirkumus, izglīto par dažādu valstu ēdieniem, iemāca noformējumu un pasniegšanas kultūru.

Angļu valodas un psiholoģijas stundās tika izmantota interaktīvā tāfele, digitālie materiāli, daudzpusīgas mācību metodes un iekļaujoša pieeja. Skolotāju un skolēnu sadarbība bija cieša un mērķtiecīga. Stundu saturs bija balstīts uz līdzsvaru starp teoriju un praksi. Novēroju stundās iekļaujošās mācību metodes. Skolotāji nodrošināja dažādas uzdevumu grūtības, lai katrs skolēns var mācīties savā līmenī. Tika organizēts grupu darbs, pāru darbs, kur skolēni palīdz viens otram, aktīva saruna, lomu spēles. Novēroju angļu valodas stundā kultūras un pieredzes integrāciju, aktivitātes, kas ņem vērā skolēnu individuālo pieredzi un intereses, diskusijas par dažādām valstīm, tradīcijām. Ļoti patika redzētais.

Starpkultūru pieredze un sadarbība

Skolas atmosfēra bija atvērta, profesionāla un draudzīga. Salīdzinot ar Latviju, Rumānijas profesionālajās skolās bija lielāks uzsvars uz praktiskajām nodarbībām un sadarbību ar uzņēmumiem. Pieredze paplašināja redzesloku un izpratni par izglītības sistēmu dažādību. Sarunā

ar vietējiem pedagogiem noskaidroju, ka gan Latvijai, gan Brašovai liela nozīme folklorai un vietējām tradīcijām. Noteikti vēlos uzsvērt, ka starpkultūras pieredze attīsta komunikāciju un tolerances prasmes. Noteikti palielina motivāciju mācīties svešvalodas, iegūst praktisku pieredzi sadarbībā un radošos projektos. Tāpat veido draudzīgas saites un globālo skatījumu, kas ir ļoti nozīmīgs turpmākai attīstībai.

Iekļaušana un līdzdalība

Skolā tika nodrošināta atbalstoša vide dažādu spēju un vajadzību skolēniem. Vadība bija pieejama un atsaucīga. Skolēni aktīvi iesaistījās stundu darbībā un skolas dzīvē. Skolēni aktīvi iesaistījās gan individuāli, gan grupās. Manuprāt, iekļaušana un līdzdalība ir svarīga

Palīdz attīstīt sociālās prasmes un empātiju

Veicina pašapziņu un motivāciju mācīties

Nodrošina efektīvu starpkultūru sadarbību, kur katra pieredze ir vērtīga

Samazina izolācijas vai izslēgšanas risku mācību procesā

Skolas organizācijas kultūra un sadarbība

Skolā bija cieša sadarbība starp pedagogiem un vadību. Mācību process tika organizēts efektīvi un mērķtiecīgi. Redzama gatavība modernizēt vidi un izmantot inovatīvus risinājumus.

Digitalizācija un vides prasības

Skola aktīvi izmanto digitālos rīkus. Interaktīvās tāfeles, digitālie materiāli un mācību vide sekmēja zaļo domāšanu un resursu taupību.

Saikne starp digitalizāciju un vides prasībām

Digitalizācija var samazināt papīra patēriņu, veicinot ilgtspējību.

Digitālie rīki ļauj mācību procesā pielāgot vidi individuālām vajadzībām (piemēram, lielāks fonts, audio iespējas).

Virtuālā sadarbība (projekti Latvija–Brašova) samazina nepieciešamību ceļot.

Emocionālā pieredze un komandas gars

Mobilitātes laikā valdīja pozitīva atmosfēra, savstarpēja uzticēšanās un koleģialitāte. Pieredze stiprināja profesionālās prasmes un motivāciju. Komandas gars veicina sadarbību, līdzdalību un pozitīvu vidi.

Praktiski ieteikumi un idejas nākotnei

Stundās ieteicams izmantot vairāk digitālo rīku, veicināt praktisko nodarbību integrāciju un skolēnu līdzdalību. Vērtīgi turpināt starptautisko sadarbību un izmantot mobilitāšu sniegtās

iespējas skolas attīstībai. Veicināt pedagogu profesionālās izaugsmes iespējas, izmantojot starptautiskos projektus.

Secinājumi

Mobilitāte Rumānijā sniedza vērtīgu pieredzi, kas palīdzēs uzlabot mūsu skolas mācību procesu, digitalizāciju, skolēnu līdzdalību un starptautisko sadarbību. Iegūtās zināšanas var tikt integrētas, lai veidotu mūsdienīgu, iekļaujošu un efektīvu izglītības vidi.

PALDIES!

Endijs Renemanis – klavierspēles nodaļas vadītājs

Labās prakses piemērs Erasmus+ mobilitāte uz National Economic College, Brašovā. Erasmus+ mobilitāte notika NATIONAL ECONOMIC COLLEGE Brašovā, Rumānijā, 2025. gada 25.–27. novembrī, projekta Nr. 2025-1-LV01-KA121-VET-000314398 ietvaros. Tajā piedalījies kā pedagogs, klavierspēles nodaļas vadītājs. Mani galvenie mērķi bija brauciena laikā apzināt: 1. Pedagoga noslogotību ārpus kontaktstundām (dokumentācija, žurnālu pildīšana, atskaites u.c. būtiskas lietas, kas nav saistītas ar pedagoga attiecīgās specialitātes konkrēto profesiju.) Kā rezultātā, cik daudz tiek patērēts laika resurss, kas arī saistīts ar "zaļo" domāšanu; 2. Profesionālās apmācības sasaiste konkrētā sfērā ar citu jomu profesijām vietējā, reģionālā un pat starptautiskā mērogā; 3. Pedagoga ikdienas darbs un viņa noslogotība; u.c. jautājumus, ar kuriem Profesionālās jomas pedagogs saskaras ikdienas darbā. Brauciena laikā vēroju vairākas stundas, kā spilgtākās man iezīmējās trīs stundas: Angļu valoda, pavāru apmācības stunda un vēstures stunda. Ļoti pozitīvs visās stundās ir tas, ka attiecīgās klases audzēkņi tiek vienlaicīgi iesaistīti vienā kopīgā uzdevumā, attiecīgi arī pedagogs paspēj katram no audzēkņiem individuāli pievērsties. Tika pielietotas mūsdienīgas pieejas un rīki apmācībā, kā, piem., audzēkņu refleksijā un aparatūra (kas bija ļoti mūsdienīga). Tajā pat laikā vērojamas vēsturiskas iestrādes no senākas apmācības laika metodes, kas savā ziņā dod dažādus secinājumus: Pozitīvi liek audzēkņiem vairāk atcerēties un iemācīties no galvas; 2. Negatīvi Audzēkņi nedaudz tiek nedaudz iegrozīti standartos un noteiktā sistēmā. Ļoti pozitīvs bija novērojums, ka skolēni starpbrīžos ļoti maz lietoja savus viedtālrunus, viņi vairāk komunicēja savā starpā, nekā tas bieži redzams Latvijas skolās. Interesanti, kā pie līdzīga attīstības līmeņa tas tiek panākts. Pēc mana īslaicīgā vērojuma posma, man šķita, ka tas lielākoties pateicoties vispār kopējai tautu mentalitātei, kur cilvēki varbūt ir atvērtāki un nav tik kautrīgi. Jo speciālus aizliegumus lietot skolās personīgās ierīces, es nemanīju. Skolotāju un skolēnu attiecības vērojamas ļoti draudzīgas un jaukas, bet tajā pat laikā vērojama liela pietāte un cieņa pret pedagogu. Manā apziņā iekrita īpaša audzēkņu pieklājība un cieņa pret pedagogiem, vai arī mums kā ārvalstu delegācijas pārstāvjiem. Tas liecina par skolēnu kultūru, kas savā ziņā varbūt ir speciāli disciplinēta, bet tajā pat laikā ļoti brīva. Protams, salīdzinot ar Latviju, Rumānijā ir daudz vairāk saplūdušas dažādas mentalitātes, kas liek veicina lielāku komunikāciju starp tām. Tanī pat laikā manāmi izteikumi, no vietējiem iedzīvotājiem par citu mentalitāšu negatīviem un

arī pozitīviem aspektiem. Līdz ar to notiek nemitīga attīstība un mijiedarbība starp dažādu valstu kultūrām. Par cik esmu mācījies Francijā, man ir iespēja salīdzināt, no ikdienas dzīves, vairāku kultūru mijiedarbību attiecīgā valstī. Tādā salīdzinājumā Rumānijā ir vairāk dažādu nacionalitāšu kultūras, bet tas ir ļoti līdzīgi kā Latvijā. Līdzība attiecas uz atbalstu dažādu tautību un vajadzību skolēniem. Kaut gan Latvijā manāms lielāks atbalsts tieši dažādu vajadzību skolēniem (tas vairāk attiecināms uz vispārējo infrastruktūru un tehniskām lietām.) Attiecībā uz skolēnu sadarbību ar vadību, es neievēroju nekādas konfliktsituācijas. Bet tanī pat laikā audzēkņu pašiniciatīva manā uztverē bija diezgan maza, jo ievēroju tikai izcili izpildītus rīkojumus no vadības puses. Skolas organizācijas sistēmā manīju labi izstrādātu sistēmu, kur katrs pilda savu pienākumu. Mans ieteikums būtu mazākas robežas un brīvāka attieksme starp pedagogu un audzēkni, kā arī starp audzēkni un skolas vadību. Tas varbūt vērojams tamdēļ, ka skola ir ļoti liela un sadalīta vairākās ēkās, bet, redzams, ka tas netraucē audzēkņu attīstībai un izaugsmei. Mācībās tiek izmantotas pierakstu klades un digitālās tāfeles (kas samazina izdales materiālu apjomu), tas savā ziņā ir ceļš uz “zaļāku” domāšanu un resursu taupīšanu. Bet šī joma nav tik ļoti attīstīta, kā Latvijā (ņemot vērā rumāņu (sadzīves) enerģijas avotus), bet manīju daudzus progresīvus un līdzīgus taupīšanas principus, kā pie mums. Šī mobilitāte veicināja, ne tikai iegūto pieredzi no citu valstu apmācību sistēmas, bet arī iekšēju sadarbību un uzticēšanos starp pedagogiem un skolas vadību. Ko apliecina: komandas saliedētībā un uzticēšanās visādās situācijās, pacietība, sapratne un citas emocionālas vērtības, ko sastapu neikdienišķās sadzīves situācijās; 2. savstarpējā nemitīga komunikācija un cita kolēģa iepazīšana, kas ikdienas darbā nav iespējama; 3. Izcila grupa, kura vienmēr atrod kompromisus un rēķinās ar visu iesaistīto vēlmēm un ieradumiem. Šie visi komponenti man deva patiesi lieliskas emocijas un pieredzi, ko ieguvu šinī mobilitātē. Kā rezultātā, pastiprinās jau tā nostiprinātā kopības sajūta un uzticēšanās savā starpā. Apkopojot domas par visu braucienu kopumā priekš savas pedagoģiskās darbības, vēlētos pieņemt un pielāgot, kā arī ierosināt dažas lietas: • Principu vai iestrādni, kas mazina vēlmi audzēkņiem savu brīvo laiku pavadīt viedtālruņos, bet vairāk provocēt uz savstarpēju komunikāciju; • Audzēkņus ar savādākam prioritātēm vai interesēm, kā arī īpašām pazīmēm vairāk iesaistīt ikdienišķos un kopīgos pasākumos; • Vienmēr apzināt un nostiprināt audzēkņa patieso talantu vai spējas, neraugoties uz konkrēto specialitāti un iemaņām, drīzāk to apvienojot. Kopumā mani izvirzītie brauciena mērķi mobilitātes laikā izmainījās, jo mana uztvere visa šī brauciena laikā nomainījās: no mana skata punkta (kā pedagogs attiecīgā vidē) uz citu skatījumu (audzēkņa skats uz pedagogu). Tam dēļ esmu ļoti pateicīgs šim braucienam un iegūtajai pieredzei. Mani novēlējumā nākamajiem mobilitātes dalībniekiem (neskatoties uz izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, kurus brauciena laikā pildīsiet) ir, lai izveidojas vienreizēja grupa ar izcilām personībām kā šinī braucienā, līdz ar to būs neaizmirstams piedzīvojums un brauciens.

Rihards Dubra – pedagogs, komponists

Ievads

Mobilitāte notika uz Nacionālo Ekonomikas koledžu Brašovā, Rumānijā no 2025.gada 24.novembra līdz 28.novembrim. Piedalījies Ventspils Mūzikas vidusskolas pedagoga statusā. Manas sākotnējās intereses saistījās ar interesi par psiholoģisko gaisotni skolā, kurā mācās audzēkņi ar citu mentalitāti, temperamentu, uzskatiem (vai jau gataviem spriedumiem par dzīves norisēm). Vēlējos vērot, kā šajā mācību iestādē tiek veidotas savstarpējās pedagogu un audzēkņu attiecības, attiecības audzēkņu starpā, izprast kopējo noskaņojumu un nākotnes ekspektācijās tieši šajā jomā.

Novērojumi mācību procesā

Vērojamas bija dažādas mācību stundas, bet kā jau teicu, mani visvairāk interesēja nevis pats priekšmets, kā tāds, bet gan tieši psiholoģiskais rakurss – gaisotne, attiecības, mentālās īpatnības, vispārējs noskaņojums. Jāsecina, ka, visticamāk, tieši saglabājot zināmas tradīcijas, nevis skrienot pakaļ ikvienai “mūsdienīgai idejai”, vai ierēdniecības pasvīstam, nepamatotai domai, Brašovas Nacionālajā Ekonomikas koledžā ir izdevies radīt, vai, es sacītu, turpināt kopt absolūti inteliģentas un klasiski pieklājīgas, ētiskas attiecības gan skolotāju un skolēnu saskarsmē, gan pašu audzēkņu savstarpējās attiecībās. Pateicoties pārprastai brīvības sajūtai pie mums šāda veida tolerantas, ētiskas un vienkārši cilvēcīgi sirsnīgas attiecības tagad ir retums.

Lai arī pati Brašovas Ekonomiskā koledža nav jauna ēka, skola ir pietiekami apgādāta ar dažādiem digitāliem rīkiem, aprīkojumu, kas nepieciešams mācību procesā, dažādām praktiskām un pat saimnieciskām ierīcēm, atbilstoši skolas specifikai – domāju, ka skolai ir patiesi viss nepieciešamais, kas savukārt liecina, ka audzēkņi saņem tiešām laba līmeņa izglītību.

Attiecības skolotāju un skolēnu starpā šeit ir balstītas manos augstākminētajos novērojumos – tolerantas, pieklājīgas, ētiski pamatotas, cilvēcīgi siltas.

Dabiski, ka atrodoties svešā zemē pirmais, ko uzreiz pamana ir tieši starpkultūru attiecības, atšķirīgas mentalitātes. Stereotipiski biju domājis, ka Rumānijā piedzīvošu lielas atšķirības tieši cilvēku temperamentā (varbūt šādus uzskatus ir veidojusi tieši pieredze ar rumāņu tautas un arī akadēmisko mūziku). Absolūti pārsteidzoša bija rumāņu cilvēku absolūtā pieklājība un laipnība, neuzbāzība (neviens necentās obligāti uzsākt sarunu – piem. veikalā, taksometrā vai sabiedriskajā transportā). Arī izpalīdzība ikdienā, pat absolūti svešu cilvēku starpā, ir ļoti raksturīga. Ikdienā skolā nav pārāk atšķirīga no mūsējās, ja nu vienīgi pārsteidzošais elements – augsts klusuma līmenis skolā, skolēnu savstarpēja komunicēšana, mobilo ierīču iztrūkums skolēnu rokās starpbrīžos – ir liela atšķirība no mūsu ikdienas. To esam jau pazaudējuši, šķiet, neatgriezeniski, par ko, protams, žēl. Jebkurā gadījumā šī brauciena pieredze kardināli izmainīja manus stereotipiskos uzskatus par šo valsti un rumāņu cilvēkiem.

Par iekļaujošās izglītības stratēģijām grūti spriest pēc tik īsas vizītes, tomēr skolas gaisotne liecināja, ka šim jautājumam ir jābūt ļoti sakārtotam. Vadības pieejamība skolā ir augstā līmenī, tā ir sasniedzama faktiski ikvienā brīdī, ikvienam izglītojamajam (vismaz, tāds iespāids palika).

Vadības stils ir ļoti pretimnākošs, cilvēcīgi silts un atbalstošs – šajā griezumā skolas vide arī sekmē jauku psiholoģisko gaisotni un vienmēr nāk par labu jebkurām izaugsmes iespējām. Komunikācija starp vadību un skolotājiem – ļoti laba, atbalstoša – to varēja novērot arī sarunās ar rumāņu kolēģiem – parasti cilvēka izturēšanās daudz ko pasaka arī par darba vidi un attiecībā, kādās viņš strādā – šeit novērotais sniedza sajūtu par vides pozitīvismu un apmierinātību ar savu vietu, savā kolektīvā.

Tehnoloģijas skolā, manuprāt, ir pietiekamā līmenī (pārmērība, kā vienmēr, panāktu tieši pretējo efektu, kā tas bieži notiek Latvijā!). Vērojot norises skolā, radās iespāids, ka tiek ļoti sekots līdz dažādiem taupības pasākumiem – nekas netiek izmantots lieki, nevajadzīgi, bez nozīmes.

Tiešām labs un patīkams iespāids ir palicis par mūsu grupas gaisotni – pamatā savstarpējās attiecībās valdīja absolūts pozitīvisms, kas ir sekmējis iespēju labāk iepazīt kolēģus, tiešām sekmēt lielāku uzticēšanos un, līdz ar to paļaušanos vienam uz otru, kam, īpaši atrodoties svešā valstī, ir ārkārtīgi liela nozīme. Ticu, ka tas sekmēs arī mūsu kopējo koleģiālo sadarbību turpmāk.

Domāju, ka šādi pieredzes braucieni ir ļoti nepieciešami, jo pat sīkas un bieži vien uzreiz nepamanāmas atšķirības mentalitātē, kultūrā, attiecībās, vidē, komunikācijā atstāj lielu iespāidu uz ikvienu. Domāju, ka būtu vērtīgi arī turpināt sadarbību ar šo konkrēto skolu, jo, neskatoties uz izglītības virzienu atšķirībām, ir daudz kā kopēja – kaut vai labā līmeni muzicējoši jaunieši arī no rumāņu puses. Nākamajiem mobilitātes dalībniekiem kā galveno gribētu ieteikt – uz jebko šādā pieredzes apmaiņā mēģināt raudzīties no pozitīvās puses, visur, ikvienā lietā, vietā, notikumā mēģināt saskatīt pozitīvo. Ja pirmajā mirklī šķiet, ka tā nav, tomēr mēģināt to saskatīt. Šādā veidā raugoties uz lietām ir iespējams pamanīt to, kas bieži vien kritiski raugoties, paliek apslēpts!

Noslēguma kopsavilkums – direktors Jēkabs Macpans

Šī mobilitāte uz Brašovu apliecināja, ka Erasmus+ pievienotā vērtība nav tikai vēroto stundu metodēs, digitalizācijas līmenī vai atsevišķos profesionālos instrumentos. Tikpat nozīmīgs un, manuprāt, pat izšķirošāks rezultāts ir tas, kas notiek ar mūsu pašu komandu — ar tās attiecībām, uzticēšanos un spēju strādāt kopā.

Dalībnieku apraksti rāda, ka ārējā pieredze (skolas organizācijas kultūra, vadības pieejamība, skolēnu līdzdalība, pedagogu savstarpējā sadarbība) kļuva par spoguļi, kurā katrs no mums ieraudzīja arī savas skolas iekšējo vidi un tās potenciālu.

Tomēr mobilitātes ietekmes kodols bija komandas saliedēšanās — dažādu vecumu, temperamentu un profesionālo interešu kolēģu vienotība. To apliecina gan dalībnieku refleksijas, gan savstarpējā pateicība un emocionālā atgriezeniskā saite pēc brauciena. Šī vienotība veidojās demokrātiskā,

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

cieņpilnā un solidārā veidā: pacietība, kompromisu meklēšana, nemitīga komunikācija un paļaušanās vienam uz otru.

No vadības skatupunkta tas ir stratēģiski nozīmīgs ieguvums: uzticība un solidaritāte ir skolas lielākā vērtība. Tās nodrošina noturību pārmaiņu laikā, spēju kopīgi ieviest jaunas idejas un pārvērst starptautisko pieredzi par reālu attīstību. Šī mobilitāte nostiprināja pārliecību — internacionalizācija nav atsevišķu cilvēku aktivitāte, bet kopīgas organizācijas kultūras veidošana.